

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

กลไกการรับรู้สิทธิมนุษยชน ในเรื่องสิทธิผู้ป่วย
ของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวพัชรี แซ่ตัน

ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.วรรณภา ธีระศิริ

บทคัดย่อ

สิทธิของผู้ป่วยมีรากฐานสำคัญมาจากหลักสิทธิมนุษยชน กล่าวคือ บุคคลมีสิทธิที่จะตัดสินใจในกิจการต่างๆ ส่วนตัวด้วยตนเอง ตลอดจนการได้รับรู้ข้อมูลต่างๆ เพียงพอต่อการตัดสินใจ การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงกลไกและวิธีการ ในการรับรู้สิทธิผู้ป่วย 2) ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งเสริมกลไกและวิธีการ ในการสิทธิผู้ป่วย และ 3) เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ในการรับรู้สิทธิผู้ป่วย ของผู้ป่วย ญาติ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่

การวิจัยนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วยจำนวน 150 คน ญาติ 30 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน 30 คน หลังจากการประมวลผลการวิจัยเชิงปริมาณแล้ว ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิผู้ป่วยมากที่สุด โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิผู้ป่วยมากที่สุดได้แก่กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

การศึกษพบว่ากลไกที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการส่งเสริมการรับรู้เรื่องสิทธิผู้ป่วย ได้แก่ สื่อต่างๆ เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ หนังสือ วารสารต่างๆ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ โทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต ในส่วนของกลไกในการส่งเสริมการรับรู้สิทธิผู้ป่วยนั้น จากการศึกษาพบว่า โรงพยาบาลเป็นกลไกที่สำคัญในการส่งเสริมการรับรู้ดังกล่าว

การรับรู้ค่าประกาศสิทธิผู้ป่วยมีประโยชน์ในการช่วยให้ผู้ป่วยรับทราบถึงสิทธิของตนเอง และสามารถพิทักษ์สิทธิของตนเอง ตลอดจนสามารถใช้สิทธิที่พึงมีพึงได้ รวมถึงสามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญ และสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการรักษา การรับรู้และปฏิบัติตามสิทธิของ

ผู้ป่วยทั้งโดยผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่นั้น ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน แต่หากเกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน หรือการตีความสิทธิต่างกันระหว่างผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ก็อาจทำให้เกิดความขัดแย้งได้อันเป็นผลให้เจ้าหน้าที่เกิดความกังวลในการปฏิบัติงาน และการนำมาซึ่งปัญหาอื่นๆ เช่น การฟ้องร้อง เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Human Rights Perceptual Mechanism in Patient
Rights of Chiang Mai Drug Dependence Treatment
Center

Author Miss Patcharee Saetan

Degree Master of Arts (Political Science)

Independent Study Advisor Lect. Dr. Wannapa Leerasiri

ABSTRACT

Patient's rights have been developed out of the principle of Human Rights, i.e. everyone should have a freedom of making decision by one's self. Everybody should also be adequately informed in order to make any decision. This independent study aims to 1) investigate method and mechanism of acquiring patient's rights 2) study the supporting factors for acquiring knowledge about patient's rights 3) analyze strengths and weaknesses in the processes of acquiring knowledge about patient's rights of the patients, their relatives, and also the officers at Chiang Mai Drug Dependence Treatment Center.

This study employed both quantitative and qualitative research methodology. For quantitative methodology, questionnaires were used with 3 groups of informants, which consist of 150 patients, 30 relatives, and 30 medical staffs. After quantitative data were processed, the group with the highest scores was selected for qualitative study by means of interview. The research outcome show that the group of informants who understand the patient's rights the most is the group of officers.

The research outcome shows that the most effective mechanism to help promote knowledge about patient's rights is media such as information board, magazine, radio broadcast, television and website. Moreover, the study also finds that hospital is the most important mechanism in promoting patient's rights.

The perception of patient's rights can help the patient to know about their own rights as a patient so they can protect themselves as well as utilize their rights. They can also access important information and take part in making decision about their treatments. On the one hand, knowledge and exercise of rights can also enhance trust between patients, relatives and medical staff. On the other hand, it can also cause problem if interpretation of rights differs among concerned parties, which can lead to further problem such as lawsuit.